

GYERE KÖZELEBB! EZ ITT A BEZENYEI TELEHÁZ!

Bezenye - Bizonja - Pellersdorf, Győr-Moson-Sopron megyei határ menti nemzetiségi horvát település.

1640-en laknak itt, a faluhoz tartozó Paprét résztelepüléssel együtt. Az osztrák határ közelsége korábban behatárolta az itt élők lehetőségeit, elzárta a külvilágtól, a fejlődéstől az amúgy is zárt horvát közösséget.

A rendszerváltás az utolsó pillanatban adta meg a lehetőséget az értékmérésre, a múlt megbecsülésére való nevelésre, a hagyományörzésre.

A faluban nemzetiségi horvát nyelvtanítással foglalkozik az óvoda és az iskola is. Nálunk minden gyerek tanulja a horvát nyelvet!

A falu központjában található az öt éve működő művelődési ház, mely teret ad a helyi civil közösségeknek. Nálunk tényleg igaz a „**sok civil sokra megy**”.

Az alábbiakkal ezt szeretnénk bebizonyítani.

Nos, kezdjük az elején...

Egész napos horvát programmal, naggyűléssel és gyertyás felvonulással kezdődött minden, még 1990 májusában. Akkor alakítottuk meg a **Bezenyei Horvát Egyesületet**, az első civil szervezetet. Működött itt egy hagyományörző énekkar, annak tagjai és a frissen megalakult **Mali Bizonjai néptáncsoport** lelkes segítők adták az újonnan alakult közösségek magját. Új alapokra helyeztük a horvát hagyományörzést: mi magunk kuttattunk a faluban még fellelhető értékek után, igyekeztünk helyi anyagot feldolgozni a néptáncsoport számára. Ebben Kricskovic Antal koreográfus, Erkel-díjas érdemes művész segített, és foglalkozik velünk ma is. Így sikerült megteremteni a hagyományörző gyermek és ifjúsági néptáncsoport művészi egységét, hitelességét.

Az e közösségben tevékenykedő gyerekek, az úttörő mozgalom válságával egy időben, azon kezdtek gondolkodni, hogyan tudnák érvényesíteni közösségi akarataikat a falu, a nemrégiben megválasztott képviselő-testület előtt. Akkor hallottunk a települési gyermekönkormányzatokról. Az országban hetedikként nálunk is megalakult a 6-18 éves korosztályt összefogó és képviselő **Bezenyei Települési Gyermekönkormányzat**.

/1993. január 9./

Időközben átadták a felújított, átalakított művelődési házat, ahol nagyszerű lehetőségek várták a gyerekeket, mert itt kipróbálhatták ötleteiket. Bár az első időben a felnőttek nem vették komolyan a gyermekönkormányzatot, néhány akció során sikerült tekintélyt szerezni a felnőtt testület előtt, sőt odáig jutottunk, hogy a gyerekekkel egy pályázat kapcsán együttműködési megállapodást kötött a felnőtt önkormányzat, és módosította a szervezeti és működési szabályzatát, mivel új bizottságot hozott létre, közbiztonsági és köztisztasági bizottság néven:

„1. A felnőtt önkormányzat minden, a gyerekek érdeklődését bíró, a gyerekek számára fontosnak tartott ügyben elfogadja a gyerekek véleményezési jogát, döntéseikor figyelembe veszi a testület-hez eljuttatott BEGY véleményét.

2. Mint a községben működő gyermekszervezet, évente költségvetési támogatásban részesül.”

/ 1996. január 31. /

A gyermekönkormányzat egyre szakszerűbben és eredményesebben működött, aminek köszönhetően az 1996. februárjában összehívott országos találkozón, Csurgón a résztvevők a bezenyei gyermekpolgármestert választották meg országos elnöküknek!

Mivel hazánkban a gyermekönkormányzatiság nem rendelkezett hagyományokkal, nem csak öröm, hanem sok gond és tapasztalatlanságból eredő probléma is adódott menet közben. Így például a „kiöregedett” fiatalok további sorsa. A gyermekönkormányzathoz kinöve a felnőtt társadalom bizony nem fogadja tárt karokkal az ifjú választópolgárt, aki már gyerekkorában megtanulta, hogyan kell készülni a választásra, milyen a kampány etikája, mi az, felelősséggel lenni másokért. Rendelkezik demokratikus eszmeiséggel, gyakorlatból tudja, mi a pályázatírás, óriási szervezési tapasztalatra tett szert, melyet továbbra is hasznosítani szeretne.

Mi legyen vele ?

Kézenfekvő volt egy olyan klubot létrehozni, amely a fenti szakértelmet, tudást, pályázatírási rutint és közéletben való jártasságot tovább kamatoztatja a falu javára. **Európa Klub - Információs és Tanácsadó Iroda** nyílt tehát Bezenyén, példát mutatva arra, hogyan lehet egy kis község ifjúságát mozgósítani önmaga szervezésére. Az Európa Klub országos és nemzetközi kapcsolatai (HAYICO, AGRYA, GYIÖT, illetve Franciaország, Anglia, Németország, Olaszország) révén kitarult előttünk a világ, és egyúttal helybe is hoztuk azt az Internet használatával. Az Információs Iroda a fiatalok utazási terveit segíti megvalósítani, munkalehetőségeket kínál, mentálhigiénés szolgálatával készenlétben áll a segítségnyújtásra, pályázati és egyéb tanácsadást nyújt, biztosítja az informatikai eszközök használatát, bármilyen információt megszerez. A fiatalok itt lehetőséget kapnak arra, hogy problémáikkal barátilag foglalkozzanak önkéntesek, kortárs segítők. Az ország egész területén megrendezésre kerülő fesztiválokról, találkozókról, ifjúsági rendezvényekről naprakész információt szolgáltatunk, a programokra jegyeket is lehet nálunk rendelni.

A gyermek és ifjúsági szervezetek működését biztosítani hivatalos **Alapítvány a Bezenyei Gyermekekért és Fiatalokért**, mint jogi személy alapító okiratában is leszögezi a fenti szervezetek támogatását. A Kuratórium 18-21 évesekből áll.

Igen ám, de más korosztály is kihasználta a fiataloknak szánt lehetőségeket, sőt még a Nyugdíjas Klub is ebben az időben alakult meg, ezért ez továbbgondolkodásra késztetett bennünket. Bővítettük szolgáltatásainkat és szinte átmenet nélkül azon kaptuk magunkat, hogy nekünk **TELEHÁZUNK van!**

Tanulmányoztuk a Csákberényi Teleház működését, azonnal bekapcsolódtunk a Magyar Teleház Szövetség programjába, bújtuk a telekunyhókról, kistelepülések információs irodáiról szóló irodalmat, képzésen vettünk részt, és egymás után háromszor pályáztunk a Hálózat a Demokráciáért Program Teleház pályázati kiírására, merthogy csak harmadszorra sikerült! A kettőmillió forintos támogatásból bővítettük a számítástechnikai hátterünket, és a további működéshez is kaptunk segítséget.

Lázás munkába kezdtünk a művelődési ház használaton kívüli épületrészének felújításával, az ezzel kapcsolatos tárgyalások megelégnéltek az önkormányzat berkein belül is. A Ha-

gyománnyörző, Községépítő és Takarékoskodó Alapítvány nagy részben vállalta a pénzügyi kiadások fedezését.

A falu minden rétegét képviselve – az óvónőtől az alpolgármesterig, tanulóktól a közhasznú munkásig, vállalkozótól a kismamáig – sokféle korosztály, érdekeltség és érdeklődés megjelent azon helyi képzésen, melyet a teleházunk szakszerű működtetése érdekében szerveztünk a Vas Megyei Közösségszolgálat Alapítvány, Pósfay Péter vezetésével. Az alábbiakban e képzés rövid összefoglalóját olvashatja az érdeklődő, melyet nem használati utasításnak számunk, hanem a mi gyereházi – merthogy mi Gyereháznak hívjuk irodánkat – közösségi életünk alapjainak.

A Bezenyei Gyereház.

Egy ház a falu központjában, ahol egymásra találnak:
az igények és lehetőségek,
a problémák és megoldások,
a falu és a külvilág.

Egyéni és csoportmunkában elemeztük, hogy mi az információ általában és konkrétan, itt a Gyereházban.
Mit tartok információnak, számomra minnek van információ értéke?

1.csoport

Általában: rádió, tv, újságok, internet, folyóiratok, kommunikáció, telefon, intézmények /iskola, művelődési ház, ovi, polgármesteri hivatal/ plakátok, reklámok, hirdetőtábla.

Az ezekből eredő értesüléseket egy képzeletbeli szűrőn átengedve a saját érdeklődési körünknek megfelelő, konkrét információkat választhatunk ki, tartalommal bíró, hasznos, számunkra fontos értékeket:

utazási ajánlatok,
Óvodai Nevelési Program, NAT,
Repeta (Interneten is), folyóiratok, Tanító, Köznevelés,

Könyvtáros, Hrvatski Glasnik,
Sansz stb.

számítástechnikai ismeretek
pedagógiai szakkönyvek,
gyermek- és diákjogok,
jogi ismeretek,
hágyományörzés,
hírműsorok,
programajánlatok szabadidő eltöltéséhez,
falutörténet,
nemzetiségekkel kapcsolatos jogok,
pályázati információ,
ifjúsági műsorok,
környezetvédelem.

2.csoport.

Az információ adatok halmaza, jelek a világról.

Általában: az adatok felhasználási halmaza, ami nem felhasználható, az nem információ. Az információ hatalom!

Konkrétan: Ami az egyes emberek számára fontos (érdeklődés, munka, emberi kapcsolatok határozzák meg)

önkormányzati, szociális ügyek,
politikai, gazdasági ügyek,
pénzügyi információk,
közösségekkel kapcsolatos információk,
pedagógiai, pszichológiai,
horvátsággal kapcsolatos ügyek.

Vannak magánjellegű és munkajellegű konkrét információk, melyekre kíváncsiak lehetnek az emberek:

a.) vadászat, könyvgyűjtés, történelmi könyvek, asztrológia, zene, tánc, kriminológia, sci-fi irodalom, ismeretlen helyek felfedezése, információk településünkről.

b.) idegenforgalom, vadgazdálkodás, informatika, gazdasági és pénzügyek.

3.csoport

E csoport tagjai az információ fogalmát az információ hordozók felől közelítették meg, vagyis általában a tv, rádió, sajtó-hírek, reklám, zenés műsorok, hirdetések, Internet, mindenféle információjával, az „utca”: a pletykákkal, plakát, hirdetések, kulturális kör: történelmi, társadalmi események, Európa Klub, a maga információ halmazával.

A Gyereházban elérhető konkrét információk halmaza:
Európai Unióval kapcsolatos piaci, gazdasági információk,
informatika, idegenforgalmi hírek, gyermekjogi-, és diákjogi információk,

idegennyelv használati lehetőségek, nemzetiségi nyelvhasználat,

korrepetálás, autóvilág, utazási árak, képzési lehetőségek, marketing,

kulturális programok, „Hogyan neveljem a gyerekeimet”,
mozgáskultúra,

menetrendek, nők,
férfiak, divatirányzatok,
nemzetiségi kérdések,
munkalehetőségek, Teleház jövője.

Közös munkával, a csoportok bemutatkozásával folytattuk a képzést. Megvizsgáltuk a csoportok által összegyűjtött konkrét információ elemeket, / Mi az, ami ebből nem érhető el, nem kapható meg Bezenyén? / és kiderült, hogy a Gyereház egytől-egyig felkészült a felvett információk megadására, illetve azok megszerzésére.

A továbbiakban azokat a jellemzőket gyűjtötték össze az egyes csoportok, melyek a „ Mi legyen ? Milyennek szeretném látni, mi legyen benne feltétlenül?” kérdésekre adtak választ.

1.csoport

Fizikai szempont: jól megvilágított, áttekinthető, megfelelő bútorzatú, barátságos helyiség legyen, ami adatok tárháza (kézikönyvek, szótárak, prospektusok).

Tartalmi szempont: legyen kéznél az informátor, folyamatos nyitvatartás, segítőkészség, az információk legyenek naprakészek, és a régieket raktározzuk. Megfelelő tájékoztatás a lehetőségekről, legyen nemzetiségi sarok.

2.csoport

Legyen otthonos, barátságos, vagyis „nem iroda”. Legyen lehetőség vendéglátásra, kávé, tea, hűtő, tűzhely. Keres-kínál, infocserre. Használható, önkiszolgáló legyen. Megfelelő technikai, személyzeti feltételek. „Amíg vannak” nyitvatartás. Szakszerűség - számítógép, fax. Egyedi legyen, helyi jellege legyen. Vállalkozó és polgárbarát. A kezdeményezéseket karolja fel, azok központja, generálója legyen.

3.csoport

Elvárásai a Gyereházzal szemben: legyen tágas, otthonos esztétikus. Legyen hely társalgásra, beszélgetésre. Mi is dekoráljuk! Legyen egy bizalomсарok! Üdítő, kávéautomata lehetne benne. Technikai háttér, megfelelő felszereltség. Egész nap bárki számára elérhető legyen. Ismertté kell tenni. Az utcán is lássák, hogy van Teleház!

Elvárások a szolgáltatással kapcsolatosan: a településsel, a régióval kapcsolatban elegendő információja legyen. Az első részben felsorolt információkkal rendelkezzen. Legyen szóró-, és reklámanyaga / mit is takar a Gyereház, mit tud nyújtani /. Az ott dolgozó személy szakmailag felkészült, tájékozott legyen. Mindig legyen naprakész. A lakosság és az „idegenek” – lehetőség szerint – minden igényét kielégítse.

A fenti elvárásokat tematikusan csoportosítottuk:

környezet,
személyi feltételek,
fogadtatás,
gyűjtőkör,
használhatóság,
ismertté tenni.

A fenti feladatcsoportokból mindenki magára vállalt egy-egy területet, így egyértelművé vált, hogy kinek mi a dolga a Gyereházban.

Megbeszéltük milyen teendők várnak ránk, mit lehet /kell/ tenni annak érdekében, hogy az általunk vázolt elvárásokat teljesíteni tudjuk. Mit kell tenni rögtön, hamarosan, és később. Mi a konkrét tennivaló, ki a felelős, kik lehetnek a partnerek, és mi a határidő ?

A képzés legizgalmasabb része a tovább-gondolásra szánt feladatok, problémák összegyűjtése volt. Sokáig rágódtunk azon, hogy milyen felelősség terheli azt a személyt, aki gyűjti az információkat, és kapcsolatban áll a kliensekkel.

Aki gyűjti - adja is tovább, végezzen piackutatást / kinek mi kell /

gyűjtsék többen az információkat, az információk legyenek több hordozón.

elérhető,

a befogadó szokásai fontosak, lehet -e objektív,

befolyásolja a gyűjtőt a befogadó személy, az adat vagy információ,

felelősséggel tartozik az információval kapcsolatban

/mit, kinek, mikor / minősítés /

személyi jogok védelme, megéri-e kiadni az információt, aki gyűjti szolgálatot teljesít.

Óriási feladat az ismertté tétel: hogy tudjanak róla az emberek, tudják, hogy van és nyitott mindenki előtt.

További probléma az információ éhség hiánya a településen, a közömbös emberek érdeklődésének felkeltése is. Úgy kell elfogadtatni magunkat a település intézményei és a polgármesteri hivatal dolgozó körében, hogy érezzék, a Gyereház is a lakosságért van. Tulajdonképpen együtt dolgozunk értük ! Beszégetünk arról, hogy az Internet varázs néha káros következtetéseket enged levonni a hozzá nem értő emberek részéről. Nem engedhetjük meg magunknak, hogy a technika adta lehetőségek túlértékelésével saját emberi hiteltelenségünket erősítsük.

Ebben a „Gyereház - hitben” megerősödve láttunk munkához, amikor végleges helyünket birtokba vettük. Beköltöztünk, és azóta lubickolunk az információ bőségben és a boldogságban.

Átlagosan naponta 40-50 fő látogat hozzánk, és az első három hónapban - a fenti képzés jogosságát igazolva -, szinte minden olyan téma előkerült, amiről korábban beszéltünk. A gyerekek és a fiatalok boldogan, érdeklődve és veleszületett hozzáértéssel ismerkednek a számítógépekkel. 15-20 visszajáró fiatal a napi középiskolai, illetve főiskolai tanulmányaihoz használja a technikai hátteret.

Szolgáltatásainkat naponta 25-30-an kérik. Különleges, és ezáltal izgalmas és szép feladat a mindennapi munkánk során

olyan információk megszerzése, melyekre a vendégnek nagy szüksége van, a tanulmányokhoz vagy a munkavállaláshoz nélkülözhetetlenek. Népszerű a számítógépes munkálatokkal elvégzett szolgáltatások csoportja, a játékok használata. Sokan azért jönnek be hozzánk, hogy böngésszenek a rengeteg irat, információ között, ismerkedjenek az ország különböző pontjairól beszerzett prospektusok alapján a civil szervezetekkel, utazási lehetőségekkel.

Jó néhány vidékről érkező és visszatérő vendégünk elsősorban az Internetet használja, többen a lemezen megkapott házi feladatot itt oldják meg. Segítünk a szakdolgozatok tematikus kidolgozásában, elsősorban anyaggyűjtéssel, módszertani tanácsadással. Nemcsak személyes jellegű kiszolgálást végzünk, hiszen minden civilszervezet ebben az irodában, a Gyereházban szervezi rendezvényeit. Külön öröm számunkra, hogy az 1996-ban alakult Nyugdíjas Klub tagjai rendszeres használói a Gyereháznak, így elértük azt, hogy a falu minden rétege ismeri és elismeri munkánkat.

Néhány, általunk érdekesnek tartott szolgáltatást ismertetünk az alábbiakban, a teljesség igénye nélkül:

Az Európai Unióhoz való csatlakozás humán jellegű és munkaerőpiaci erőforrásainak elemzése,

özügyi nyugdíj iránti igénybejelentés intézése,

Lyme-kóros kislány szüleinek kérésére: Internetes szolgáltatás a betegségről,

gyermekfelügyelet – elfoglalt szülők kérésére,

vállalkozók részére telefon és fax ügyelet,

drótposta szolgáltatás főiskolásoknak és vállalkozóknak

diák munka felkutatása Interneten keresztül

fiatalok ötletének felkarolása klub létrehozására

főiskolai szóbeli felvételi (logopédus) anyagának gépelése és nyomtatása (Pom Pom meséi)

dubrovnik-i autóbuszjárat menetrendje

Mint a fentiekből látható, a Gyereház a benne dolgozó személytől teljes embert kíván, nyitott szívvel és információszerezési rutinnal kell, hogy rendelkezze. Ezért nem mellékes, hogy ki végzi a „házzvezetői” munkát. Jelenleg egy fiatal, kedves, pályakezdő lány – akit a munkaügyi központ általi munkatapasztalat-szerzési támogatással tudunk foglalkoztatni –, fogadja a vendégeket, és a művelődési ház igazgatójaként jómagam is szívesen foglalkozom az érdeklődőkkel. A művelődési ház épületében otthonra talált Gyereházban található az íróasztalom is, aminek számos előnyét látom: Mindenki előtt folyik a programszervezés, a hivatalos iratok elkészítése, a telefonos ügyintézés, nyitott a művelődési ház működése mindenki számára, és bizony, főleg a gyerekek és fiatalok sokat tanulnak akaratlanul is az együttléteünkben. Figyelemmel vagyunk egymás tevékenysége iránt, nem hangoskodunk, tisztelettel beszélünk egymással, és ebben a kellemes „munkakörnyezetben”, sokszor nagy dolgok születnek !

A Gyereház információs adatai:

CÍM: 9223 Bezenye, Szabadság u. 52/a

Telefon: 96/222-481

Telefax: 96/222-235

E-MAIL: BEGYEUKLUB@MAIL.C3.HU

Kőrösi Jánosné, Tilda programfelelős